TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2013. gada 30. maijā *

Patvērums — Regula (EK) Nr. 343/2003 — Dalībvalsts, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, noteikšana — 3. panta 2. punkts — Dalībvalstu rīcības brīvība — Apvienoto Nāciju Augstā komisāra bēgļu jautājumos biroja loma — Dalībvalstu pienākums aicināt šo iestādi sniegt atzinumu — Neesamība

Lieta C-528/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Administrativen sad Sofia-grad* (Bulgārija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 12. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 18. oktobrī, tiesvedībā

Zuheyr Frayeh Halaf

pret

Darzhavna agentsia za bezhantsite pri Ministerskia savet .

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*], U. Lehmuss [*U. Lõhmus*], M. Safjans [*M. Safjan*] un A. Prehala [*A. Prechal*],

ģenerāladvokāts N. Vāls [*N. Wahl*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *N. Graf Vitzthum*, pārstāvji,

— Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *F. Urbani Neri*, *avvocato dello Stato*,

— Nīderlandes valdības vārdā – *J. Langer* un *C. Wissels*, pārstāvji,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *C. Murrell*, pārstāve, kurai palīdz *R. Palmer*, *barrister*,

— Šveices valdības vārdā – *D. Klingele*, pārstāvis,

— Eiropas Komisijas vārdā – *M. Condou-Durande* un *V. Savov*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2003. gada 18. februāra Regulas (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV L 50, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "regula"), 3. panta 2. punktu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 18., 41. un 47. pantu.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp Irākas pilsoni *Z. F. Halaf* un *Darzhavna agentsia za bezhantsite pri Ministerskia savet* (pie Ministru Padomes izveidota Valsts bēgļu aģentūra, turpmāk tekstā – "*DAB*") par šīs aģentūras lēmumu atteikties attiecībā uz viņu uzsākt bēgļa statusa piešķiršanas procedūru un atļaut viņa pārsūtīšanu uz Grieķiju.

Atbilstošās tiesību normas

Ženēvas konvencija

3 Konvencija par bēgļa statusu, kas parakstīta 1951. gada 28. jūlijā Ženēvā (*Recueil des traités des Nations unies*, 189. sēj., 150. lpp., Nr. 2545 (1954); turpmāk tekstā – "Ženēvas konvencija"), stājās spēkā 1954. gada 22. aprīlī.

4 Visas [Savienības] dalībvalstis, kā arī Islandes Republika, Lihtenšteinas Firstiste, Norvēģijas Karaliste un Šveices Konfederācija ir Ženēvas konvencijas līgumslēdzējas puses. Eiropas Savienība nav Ženēvas konvencijas līgumslēdzēja puse, bet LESD 78. panta 1. punktā un Hartas 18. pantā ir atsauce uz šo konvenciju.

5 Minētās konvencijas preambulā ir atzīts, ka Apvienoto Nāciju Augstā komisāra bēgļu jautājumos birojs (*UNHCR*) ir atbildīgs par starptautisko konvenciju, kas nodrošina bēgļu aizsardzību, piemērošanas uzraudzību un ka efektīvu aizsardzības pasākumu koordinēšana šīs problēmas risināšanai būs atkarīga no valstu sadarbības ar *UNHCR*.

6 Šīs pašas konvencijas 35. panta 1. punkts ir izteikts šādā redakcijā:

"Dalībvalstis apņemas sadarboties ar [*UNHCR*] vai arī jebkuru citu Apvienoto Nāciju aģentūru, kas var pārņemt tās funkcijas un sekmēt savu uzdevumu uzraudzīt šīs Konvencijas noteikumu piemērošanu."

Savienības tiesības

Regula

7 Regulas preambulas 12. apsvērumā ir precizēts, ka attieksmē pret personām, uz ko attiecas šī regula, dalībvalstīm ir saistības atbilstīgi starptautisko tiesību dokumentiem, kuros tās ir līgumslēdzējas puses un kuri aizliedz diskrimināciju.

8 Regulas 2. pantā it īpaši ir noteikts:

"Šajā regulā:

[..]

c) "patvēruma pieteikums" ir pieteikums, ko iesniedzis trešās valsts pilsonis un kuru var saprast kā lūgumu dalībvalstij par starptautiskas aizsardzības piešķiršanu saskaņā ar Ženēvas Konvenciju. Visus pieteikumus par starptautiskas aizsardzības piešķiršanu uzskata par patvēruma pieteikumiem, ja vien trešās valsts pilsonis nav nepārprotami lūdzis cita veida aizsardzību, kuras pieteikumu var iesniegt atsevišķi;

[..]."

9 Regulas 3. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

"1. Dalībvalstis izskata visus patvēruma pieteikumus, ko kādai no šīm valstīm pie robežas vai to teritorijā iesniedz trešo valstu pilsoņi. Pieteikumu izskata viena dalībvalsts, kas saskaņā ar III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem ir noteikta par atbildīgo.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, katra dalībvalsts var izskatīt patvēruma pieteikumu, ko tai iesniedzis trešās valsts pilsonis, pat ja saskaņā ar šajā regulā noteiktajiem kritērijiem šāda izskatīšana nav attiecīgās dalībvalsts pienākums. Tādā gadījumā minētā dalībvalsts kļūst par atbildīgo dalībvalsti šās regulas nozīmē un uzņemas ar šo atbildību saistītos pienākumus. [..]"

10 Lai noteiktu "atbildīgo dalībvalsti" regulas 3. panta 1. punkta izpratnē, šīs regulas III nodaļas 6.–14. pantā ir ietverts objektīvu un hierarhisku kritēriju uzskaitījums.

11 Regulas 15. pantā, kurš ir vienīgais pants tās IV nodaļā un kura nosaukums ir "Humānā klauzula", ir noteikts:

"1. Ikviena dalībvalsts, pat ja tā nav atbildīga saskaņā ar šajā regulā izklāstītajiem kritērijiem, var sapulcināt ģimenes locekļus, kā arī citus apgādājamus radiniekus, pamatojoties uz humāniem un, jo īpaši, ģimenes vai kultūras apsvērumiem. [..].

2. Ja attiecīgā persona ir atkarīga no citu palīdzības grūtniecības, jaundzimuša bērna, nopietnas saslimšanas, smagas invaliditātes vai vecuma dēļ, dalībvalstis parasti patur patvēruma meklētāju kopā ar citiem radiniekiem vai apvieno ar tiem kādā no dalībvalstu teritorijām, ja vien ģimenes saites ir pastāvējušas jau izcelsmes valstī.

[..]"

12 Regulas V nodaļā ar nosaukumu "Uzņemšana un atpakaļuzņemšana" ir ietverts 16. pants, kura 1. punkts ir formulēts šādi:

"Dalībvalstij, kas saskaņā ar šo regulu ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu, ir pienākums:

[..]

c) saskaņā ar 20. pantā izklāstītajiem nosacījumiem uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, kura pieteikums tiek izskatīts un kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā bez atļaujas;

[..]."

13 Regulas 20. pantā ir paredzēts:

"1. Patvēruma meklētāju saskaņā ar 4. panta 5. punktu un 16. panta 1. punkta c), d) un e) apakšpunktu uzņem atpakaļ šādi:

[..]

b) dalībvalstij, kurai pieprasa uzņemt patvēruma meklētāju atpakaļ, ir pienākums veikt vajadzīgās pārbaudes un sniegt atbildi uz tai adresēto pieprasījumu, cik vien iespējams drīz un nekādos apstākļos ne vēlāk kā vienu mēnesi no pieprasījuma saņemšanas dienas. Ja pieprasījums ir pamatots ar datiem, kas iegūti no *Eurodac* sistēmas, tad šo termiņu saīsina līdz divām nedēļām;

c) ja dalībvalsts, kas saņēmusi pieprasījumu, nepaziņo savu lēmumu viena mēneša termiņā vai b) apakšpunktā minētajā divu nedēļu termiņā, tad ir uzskatāms, ka tā ir piekritusi uzņemt patvēruma meklētāju atpakaļ;

[..]."

Direktīva 2005/85/EK

14 Padomes 2005. gada 1. decembra Direktīvas 2005/85/EK par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu (OV L 326, 13. lpp.), preambulas 29. apsvērumā ir precizēts, ka šī direktīva neattiecas uz regulā reglamentētajām procedūrām.

15 Minētās direktīvas 8. panta 2. punktā ir noteikts:

"Dalībvalstis nodrošina, ka atbildīgās iestādes lēmumi par patvēruma pieteikumiem tiek pieņemti pēc atbilstīgas izvērtēšanas. Šajā nolūkā dalībvalstis nodrošina, ka:

[..]

b) tiek iegūta precīza un aktualizēta informācija no dažādiem avotiem, piemēram, no [*UNHCR*] par vispārējo situāciju, kas valda patvēruma meklētāju izcelsmes valstīs un, vajadzības gadījumā, valstīs, caur kurām tie ir izbraukuši, un ka šāda informācija ir pieejama darbiniekiem, kas ir atbildīgi par pieteikumu izvērtēšanu un lēmumu pieņemšanu;

[..]."

16 Šīs pašas direktīvas 21. pantā ar nosaukumu "*UNHCR* loma" ir paredzēts:

"1. Dalībvalstis ļauj *UNHCR*:

[..]

c) veicot uzraudzības pienākumus saskaņā ar Ženēvas konvencijas 35. pantu, paust savus uzskatus [sniegt atzinumu] jebkurai kompetentajai iestādei par individuāliem patvēruma pieteikumiem jebkurā procedūras stadijā.

[..]"

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

17 *Z. F. Halaf* ir Irākas pilsonis, kurš 2010. gada 1. jūnijā iesniedza patvēruma pieteikumu Bulgārijā.

18 Tā kā meklēšanas rezultāti sistēmā *Eurodac* uzrādīja, ka viņš jau bija 2008. gada 6. augustā iesniedzis patvēruma pieteikumu Grieķijā, *DAB* pieprasīja Grieķijas atbildīgajām iestādēm uzņemt viņu atpakaļ saskaņā ar regulas 16. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

19 Tā kā regulas 20. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrajā teikumā noteiktajā divu nedēļu termiņā uz minēto pieprasījumu netika saņemta atbilde, *DAB*, pamatojoties uz regulas 20. panta 1. punkta c) apakšpunktu, uzskatīja, ka Grieķijas Republika ir piekritusi uzņemt *Z. F. Halaf* atpakaļ.

20 Ar 2010. gada 21. jūlija lēmumu *DAB* atteicās uzsākt procedūru, lai piešķirtu *Z. F. Halaf* bēgļa statusu Bulgārijas Republikā, un atļāva viņa pārsūtīšanu uz Grieķiju.

21 2010. gada 1. decembrī *Z. F. Halaf* iesniedza pieteikumu iesniedzējtiesā, lūdzot atcelt šo *DAB* lēmumu un uzdot šai pēdējai uzsākt bēgļa statusa piešķiršanas procedūru. Šī pieteikuma pamatošanai viņš it īpaši norādīja uz faktu, ka *UNHCR* ir paudis aicinājumu Eiropas valstu valdībām pārtraukt patvēruma meklētāju nosūtīšanu atpakaļ uz Grieķiju.

22 Iesniedzējtiesai nav skaidrs, vai šajā situācijā var piemērot regulas 3. panta 2. punktu, ņemot vērā, ka *Z. F. Halaf* gadījumā nav tādu apstākļu, kas pieļautu regulas 15. panta piemērošanu.

23 Šādos apstākļos *Administrativen sad Sofia-grad* [Sofijas Administratīvā tiesa] ar 2011. gada 12. oktobra lēmumu nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai sešus prejudiciālus jautājumus.

24 2011. gada 21. decembra vēstulē Tiesas kanceleja nosūtīja iesniedzējtiesai 2011. gada 21. decembra spriedumu apvienotajās lietās C-411/10 un C-493/10 *N. S.* u.c. (Krājums, I-13905. lpp.), aicinot to norādīt, vai, ņemot vērā šo spriedumu, tā vēl arvien vēlas paturēt spēkā savu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

25 Ar 2012. gada 24. janvāra lēmumu, kas Tiesā reģistrēts 2012. gada 25. janvārī, *Administrativen sad Sofia-grad* atsauca savu pirmo un trešo jautājumu, paturot spēkā tikai šos četrus prejudiciālos jautājumus:

> “1) Vai [..] regulas [..] 3. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka dalībvalsts uzņemas atbildību par patvēruma pieteikuma izskatīšanu, ja patvēruma meklētāja personiskie apstākļi nav tādi, kas pamatotu [..] regulas 15. pantā paredzētās humānās klauzulas piemērojamību, un ja atbilstoši regulas 3. panta 1. punktam atbildīgā dalībvalsts nav sniegusi atbildi uz atpakaļuzņemšanas pieprasījumu saskaņā ar regulas 20. panta 1. punktu, ņemot vērā, ka šajā regulā nav paredzēti noteikumi par LESD 80. pantā noteiktā solidaritātes principa ievērošanu?
>
> 2) Kāds ir patvēruma tiesību saturs atbilstoši [..] Hartas 18. pantam, skatot to kopā ar minētās Hartas 53. pantu, kā arī ar regulas [..] 2. panta c) punktā paredzēto definīciju un preambulas [12.] apsvērumu?
>
> 3) Vai regulas [..] 3. panta 2. punkts, skatot to kopā ar LESD 78. panta 1. punktā paredzēto pienākumu ievērot starptautisko tiesību aktus patvēruma jomā, ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm saskaņā ar regulu atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procesā ir jālūdz [*UNHCR*] atzinums, ja šīs organizācijas dokumentos tiek minēti fakti un secinājumi, atbilstoši kuriem saskaņā ar regulas [..] 3. panta 1. punktu atbildīgā dalībvalsts pārkāpj [..] Savienības tiesību noteikumus patvēruma jomā?
>
> [4)] Gadījumā, ja atbilde uz šo [trešo] jautājumu ir apstiprinoša, [..] vai ar to, ka netiek lūgts šāds *UNHCR* atzinums, tiek pieļauts būtisks saskaņā ar regulas [..] 3. pantu atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procesa pārkāpums un tiek pārkāptas [Hartas] 41. un 47. pantā nostiprinātās tiesības

uz labu pārvaldību un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ņemot vērā [..] Direktīvas [2005/85] 21. pantu, kurā šai organizācijai tiek dota atļauja sniegt atzinumus par individuāliem patvēruma pieteikumiem?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

26 Apvienotās Karalistes valdība, tieši neizvirzot iebildi par nepieņemamību, pauž viedokli, ka prejudiciālie jautājumi ir teorētiska rakstura.

27 Tā uzskata, ka no iepriekš minētā sprieduma lietā *N. S.* u.c. izriet, ka patvēruma meklētāja pārsūtīšana uz Grieķiju rada reālu risku pārkāpt Hartas 4. pantu un ka Bulgārijas kompetentajām iestādēm līdz ar to ir, pamatojoties uz šo spriedumu, turpmāk jāspēj noteikt dalībvalsti, kura ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu.

28 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tikai valsts tiesa, kura izskata strīdu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ir tā, kas, ņemot vērā lietas īpatnības, var noteikt, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir vajadzīgs, lai šī tiesa varētu pieņemt nolēmumu, un cik atbilstīgi ir Tiesai uzdotie jautājumi. Tātad gadījumā, ja uzdotie jautājumi skar Savienības tiesību interpretāciju, Tiesai principā ir pienākums pieņemt nolēmumu (2009. gada 10. marta spriedums lietā C-169/07 *Hartlauer*, Krājums, I-1721. lpp., 24. punkts, un 2012. gada 19. jūlija spriedums lietā C-470/11 Garkalns, 17. punkts).

29 No tā izriet, ka uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju attiecas atbilstības prezumpcija. Tādējādi valsts tiesas iesniegto lūgumu Tiesa var noraidīt tikai tad, ja acīmredzami ir skaidrs, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (2010. gada 1. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-570/07 un C-571/07 *Blanco Pérez* un *Chao Gómez*, Krājums, I-4629. lpp., 36. punkts, kā arī 2012. gada 5. jūlija spriedums lietā C-509/10 *Geistbeck*, 48. punkts).

30 Tātad ir jākonstatē, ka iesniedzējtiesa uzdod jautājumus saistībā ar Savienības tiesību normu interpretāciju. Apstāklis, ka Tiesa jau ir sniegusi atsevišķu tiesību normu interpretāciju iepriekš minētajā spriedumā lietā *N. S.* u.c., pats par sevi nenozīmē, ka minētie jautājumi līdz ar to turpmāk ir teorētiska un hipotētiska rakstura.

31 Šajos apstākļos nav acīmredzami skaidrs, ka Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu. Ar Apvienotās Karalistes valdības izvirzīto argumentu tādējādi nepietiek, lai noraidītu šī sprieduma 29. punktā izklāstīto atbilstības prezumpciju.

32 Līdz ar to iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi ir jāatzīst par pieņemamiem.

Par pirmo jautājumu

33 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai regulas 3. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka dalībvalsts, kura saskaņā ar regulas III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem nav noteikta par atbildīgo, izskata patvēruma pieteikumu, kaut gan nav tādu apstākļu, kas pieļautu regulas 15. pantā ietvertās humānās klauzulas piemērošanu, ņemot vērā, ka saskaņā ar minētajiem kritērijiem atbildīgā dalībvalsts nav sniegusi atbildi uz pieprasījumu par attiecīgā patvēruma meklētāja atpakaļuzņemšanu.

34 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka regulas 3. panta 1. punktā ir paredzēts, ka patvēruma pieteikumu izskata viena dalībvalsts, kas saskaņā ar III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem ir noteikta par atbildīgo.

35 Tomēr regulas 3. panta 2. punktā ir skaidri paredzēts, ka, atkāpjoties no minētā panta 1. punkta, katra dalībvalsts var izskatīt patvēruma pieteikumu, ko tai iesniedzis trešās valsts pilsonis, pat ja saskaņā ar šajā regulā noteiktajiem kritērijiem šāda izskatīšana nav [attiecīgās dalībvalsts] pienākums.

36 Tātad no paša regulas 3. panta 2. punkta formulējuma skaidri izriet, ka šīs iespējas izmantošanai nav paredzēti nekādi īpaši nosacījumi.

37 Šis secinājums turklāt ir pamatots ar regulas sagatavošanas darbiem. Faktiski Komisijas priekšlikumā, pēc kura regula tika pieņemta (COM(2001) 447, galīgā redakcija), ir precizēts, ka tās 3. panta 2. punktā ietvertā tiesību norma ir tikusi iekļauta, lai ļautu katrai dalībvalstij suverēni, ņemot vērā politiskus, humānus vai praktiskus apsvērumus, izlemt uzņemties izskatīt patvēruma pieteikumu, pat ja tas neietilpst tās atbildības jomā, piemērojot regulā paredzētos kritērijus.

38 Līdz ar to, ņemot vērā katrai dalībvalstij šādi piešķirtās rīcības brīvības apjomu, jautājums, vai dalībvalsts, kura ir atbildīgā [valsts] saskaņā ar regulas III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem, ir vai nav sniegusi atbildi uz pieprasījumu par patvēruma meklētāja atpakaļuzņemšanu, neietekmē iespējamību citai dalībvalstij izskatīt patvēruma pieteikumu, pamatojoties uz regulas 3. panta 2. punktu.

39 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka regulas 3. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka dalībvalsts, kura nav saskaņā ar regulas III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem noteikta par atbildīgo, izskata patvēruma pieteikumu, pat ja nav tādu apstākļu, kas pieļautu regulas 15. pantā ietvertās humānās klauzulas piemērošanu. Šī iespējamība nav atkarīga no tā, ka atbildīgā valsts saskaņā ar minētajiem kritērijiem nav sniegusi atbildi uz pieprasījumu par attiecīgā patvēruma meklētāja atpakaļuzņemšanu.

Par otro jautājumu

40 Ar savu otro jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, kāds ir patvēruma tiesību saturs atbilstoši Hartas 18. pantam, skatot to kopā ar Hartas 53. pantu, kā arī ar regulas 2. panta c) punktā paredzēto definīciju un preambulas 12. apsvērumu.

41 No iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka šis otrais jautājums ir pamatots ar premisu, saskaņā ar kuru gadījumā, kad nevar piemērot regulas 15. pantā ietverto humāno klauzulu, dalībvalsts patvēruma pieteikumu, pamatojoties uz regulas 3. panta 2. punktu, var izskatīt tikai ar nosacījumu, ka tiek pierādīts, ka saskaņā ar regulas III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem atbildīgā dalībvalsts nav ievērojusi Hartas 18. pantā patvēruma meklētājiem garantētās tiesības.

42 Tādējādi, ņemot vērā, ka jau no atbildes, kas tika sniegta uz pirmo jautājumu, izriet, ka ar regulas 3. panta 2. punktu dalībvalstīm piešķirtās iespējas izmantošanai nav paredzēti nekādi īpaši nosacījumi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par trešo jautājumu

43 Ar savu trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai, ja no *UNHCR* dokumentiem izriet, ka dalībvalsts, kas saskaņā ar regulas III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem ir noteikta par atbildīgo, pārkāpj Savienības tiesību normas patvēruma jomā, dalībvalstij, kurā atrodas patvēruma meklētājs, atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procesā ir pienākums lūgt šīs organizācijas atzinumu.

44 Vispirms ir svarīgi atgādināt, ka *UNHCR* izdotie dokumenti pieder pie dokumentiem, kuri var ļaut dalībvalstīm izvērtēt, kā darbojas patvēruma sistēma dalībvalstī, kas saskaņā ar regulas III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem ir noteikta par atbildīgo, un līdz ar to novērtēt reālos riskus, kuriem tiktu pakļauts patvēruma meklētājs gadījumā, ja viņš tiktu pārsūtīts uz šo dalībvalsti (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *N. S.* u.c., 90. un 91. punkts). Veicot šo izvērtēšanu, šiem dokumentiem piemīt īpaša nozīme, ņemot vērā lomu, kas *UNHCR* ir uzticēta ar Ženēvas konvenciju, kura ir jāievēro, interpretējot patvērumu regulējošās Savienības tiesību normas (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *N. S.* u.c., 75. punkts, kā arī 2012. gada 19. decembra spriedumu lietā C-364/11 *Abed El Karem El Kott* u.c., 43. punkts).

45 Tomēr, kaut gan Direktīvas 2005/85 8. panta 2. punkta b) apakšpunktā un 21. pantā ir paredzēti dažādi sadarbības veidi starp *UNHCR* un dalībvalstīm, kad pēdējās minētās izskata patvēruma pieteikumu, šīs tiesību normas neattiecas uz regulā reglamentēto atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procesu, kā tas ir precizēts Direktīvas 2005/85 preambulas 29. apsvērumā.

46 Šajā ziņā ir svarīgi precizēt, ka nekas neliedz dalībvalstij lūgt *UNHCR* atzinumu, ja tā to uzskata par vēlamu, it īpaši tādā situācijā kā tā, uz kuru attiecas pamatlieta.

47 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka, ja no *UNHCR* dokumentiem izriet, ka dalībvalsts, kas saskaņā ar regulas III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem ir noteikta par atbildīgo, pārkāpj Savienības tiesību normas patvēruma jomā, dalībvalstij, kurā atrodas patvēruma meklētājs, atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procesā nav pienākuma lūgt šīs organizācijas atzinumu.

Par ceturto jautājumu

48 Ņemot vērā uz trešo jautājumu sniegto atbildi, uz ceturto jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

49 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) Padomes 2003. gada 18. februāra Regulas (EK) Nr. 343/2003, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, 3. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka dalībvalsts, kura nav saskaņā ar šīs regulas III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem noteikta par atbildīgo, izskata patvēruma pieteikumu, pat ja nav tādu apstākļu, kas pieļautu minētās regulas 15. pantā ietvertās humānās klauzulas piemērošanu. Šī iespējamība nav atkarīga no tā, ka atbildīgā valsts saskaņā ar minētajiem kritērijiem nav sniegusi atbildi uz pieprasījumu par attiecīgā patvēruma meklētāja atpakaļuzņemšanu;

2) ja no Apvienoto Nāciju Augstā komisāra bēgļu jautājumos biroja dokumentiem izriet, ka dalībvalsts, kas saskaņā ar Regulas Nr. 343/2003 III nodaļā izklāstītajiem kritērijiem ir noteikta par atbildīgo, pārkāpj Savienības tiesību normas patvēruma jomā, dalībvalstij, kurā atrodas patvēruma meklētājs, atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procesā nav pienākuma lūgt šīs organizācijas atzinumu.

[Paraksti]